

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**ПРАВОВИЙ ВИМІР
КОНСТИТУЦІЙНОЇ ТА КРИМІНАЛЬНОЇ
ЮРИСДИКЦІЇ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ**

СЬОМІ ЮРИДИЧНІ ЧИТАННЯ

19 квітня 2024 р.
м. Одеса

МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської щорічної науково-практичної
дистанційної конференції

ОДЕСА
ОНУ
2024

УДК 378.4(477.74):340(063)
П68

Укладачі:

М. О. Саракуца, кандидат юридичних наук, доцент;

О. В. Нарожна, старший викладач.

За загальною редакцією:

Т. В. Степанової, доктора юридичних наук, професора;

О. А. Чувакова, доктора юридичних наук, професора.

*Рекомендовано до друку вченою радою
економіко-правового факультету ОНУ імені І. І. Мечникова.
Протокол № 8 від 29 квітня 2024 року.*

П68 **Правовий** вимір конституційної та кримінальної юрисдикції в Україні та світі. Сьомі юридичні читання : збірник тез доповідей Всеукраїнської щорічної науково-практичної дистанційної конференції (19 квітня 2024 року, м. Одеса) / За заг. ред. Т. В. Степанової, О. А. Чувакова; уклад. М. О. Саракуца, О. В. Нарожна – Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2024. – 206 с.

ISBN 978-617-689-555-8

Збірник тез доповідей підготовлено за матеріалами Всеукраїнської щорічної науково-практичної конференції, яка відбулась в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова 19 квітня 2024 року.

Призначено для науковців і практиків, аспірантів та студентів з юридичних спеціальностей.

УДК 378.4(477.74):340(063)

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ СУЧАСНОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

А. Х. Гаджисєв

ІЄРАРХІЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ЦІННОСТЕЙ: ФІЛОСОФСЬКИЙ
АСПЕКТ 9

М. С. Кастрова

ЗАВДАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ІНСТИТУТУ ВІДВОДУ
(САМОВІДВОДУ) 13

С. В. Ковальська

ПЕРЕДУМОВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ
КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ В УКРАЇНІ 17

З. В. Кузнєцова

ІДЕОЛОГІЯ І ПРАКТИКА РАШИЗМУ 20

А. В. Левенець

КОНКУРСНІ ЗАСАДИ НА ЗАЙНЯТТЯ
ВАКАНТНОЇ ПОСАДИ СУДДІ В УКРАЇНІ: РЕФОРМУВАННЯ
ТА СУЧАСНИЙ СТАН 27

А. Р. Марченко

АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ
СТОСОВНО ЦИФРОВІЗАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОГО
СУДОЧИНСТВА 30

М. В. Приймак

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ І НЕДОТОРКАНІСТЬ СУДДІ
ЗА КОНСТИТУЦІЄЮ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ 33

О. В. Прієшкіна

ПОНЯТТЯ ТА ПРАВОВІ ОЗНАКИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
ЯК ПЕРВИННОГО СУБ'ЄКТА МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ 37

<i>О. Р. Савченко</i> ЩОДО ДОЦІЛЬНОСТІ ВІДНОВЛЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ВІЙСЬКОВИХ СУДІВ	42
<i>Є. О. Сергєєва</i> ЦІННІСТЬ КОНСТИТУЦІЇ У СВІДОМОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ	45
<i>Д. В. Стокалюк</i> КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ. ОКРЕМІ ЗМІНИ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ	50
<i>А. О. Ужєвко</i> ЕТИЧНА СКЛАДОВА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СУДОЧИНСТВІ	56
<i>А. Е. Шевченко</i> ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	61

СЕКЦІЯ II
ПРАВА ЛЮДИНИ, МЕХАНІЗМ ЇХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ,
РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЗАХИСТУ

<i>В. І. Бакун</i> АНАЛІЗ ПОЗИЦІЙ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ У ПИТАННЯХ РЕАЛІЗАЦІЇ ВИБОРЧИХ ПРАВ	65
<i>Є. В. Бондарчук</i> ПРАВОВА ПРИРОДА ТА ПРИНЦИПИ НОВІТНІХ ПРАВ ЛЮДИНИ	68
<i>А. О. Діденко</i> МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА	71
<i>Н. В. Каравайченко</i> РЕФОРМУВАННЯ СПІЛЬНОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СИСТЕМИ ПРИТУЛКУ	76

<i>Д. О. Козинська</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я У ЄС	80
<i>С. В. Пілюк</i> МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ОСНОВНІ АСПЕКТИ	83
<i>М. Sarakutsa</i> LEGAL STATUS OF UKRAINIAN REFUGEES ON THE BASIS OF EU TEMPORARY PROTECTION DIRECTIVE: ESSENCE AND PROSPECTS	87
<i>К. О. Свічкоренко</i> ПРИНЦИП ТРАНСПАРЕНТНОСТІ СУДОВОЇ ВЛАДИ	92
<i>В. О. Шимченко</i> ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА АДВОКАТА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	95

СЕКЦІЯ ІІІ
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО, КРИМІНОЛОГІЯ
ТА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО:
ДОКТРИНА, ЗАКОНОДАВСТВО ТА ПРАВОНАСТОСУВАННЯ
В ПРОЦЕСІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

<i>О. С. Бондаренко</i> ЗАХОДИ НІВЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ КОРУПЦІЙНИХ ФАКТОРІВ НА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ	99
<i>Д. А. Дмитришен, О. Д. Радочинський</i> ДО ПИТАННЯ ЩОДО ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ	103
<i>Д. В. Довгань</i> ОРГАНІЗОВАНА ЗЛОЧИННІСТЬ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАХОДІВ ПРОТИДІЇ	106
<i>І. А. Дришлюк</i> РОЛЬ ГРОМАДСЬКОСТІ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У ВІКТИМОЛОГІЧНІЙ ПРОФІЛАКТИЦІ	110

А. В. Желдубовська

ПРАКТИКА ПРИЗНАЧЕННЯ МНОЖИННИХ ДОВІЧНИХ ВИРОКІВ:
ДОСВІД КРАЇН АНГЛОСАКСОНСЬКОЇ ПРАВОВОЇ СІМ'Ї 114

І. А. Загорін

МЕДІАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ВІДНОВНОГО ПРАВОСУДДЯ
(НА ПРИКЛАДІ ДОСВІДУ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ
В ТУРЕЧЧИНІ) 118

С. П. Кейван

СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО В ПЕРІОД ДІЇ
ВОЄННОГО СТАНУ 121

В. В. Кисільов

ДО ПИТАННЯ ПРО ФОРМИ ДИВЕРСІЙ
В СУЧАСНИЙ ПЕРІОД 125

Х. А. Коваль

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ
ЯК ОСНОВНИЙ ЕЛЕМЕНТ ПОЛІТИКИ
У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ 130

Л. Ф. Матаєва

БУЛІНГ ЯК КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЯВИЩЕ: ПІДСТАВИ,
ВИЗНАЧЕННЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА 133

Б. М. Орловський

ДЕТЕРМІНАНТИ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ
У КРИМІНОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ 137

Т. О. Павлова

ПРОБАЦІЙНИЙ НАГЛЯД ЯК АЛЬТЕРНАТИВА
УВ'ЯЗНЕННЮ 140

В. О. Панасюк

ПОДРУЖНЯ ЗРАДА ЯК ПІДСТАВА КРИМІНАЛЬНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ 143

Т. В. Родіонова

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РЕФОРМУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ 146

<i>А. С. Тепцова</i> ПРОБЛЕМИ ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ НЕПОВНОЛІТНІМ	150
---	-----

<i>Ю. Є. Черенок</i> МЕХАНІЗМИ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ТА КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ВИКОРИСТАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ДОПОМІЖНИХ РЕПРОДУКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	154
--	-----

<i>О. А. Чуваков</i> ПРО ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ЗАГРОЗ	157
--	-----

Секція IV
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ
РОЗВИТКУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ, КРИМІНАЛІСТИКИ
ТА СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

<i>Л. Г. Бзова</i> РОЛЬ МЕТОДОЛОГІЇ ТА ПОРІВНЯЛЬНОГО ПРАВознавства У СФЕРІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ	162
---	-----

<i>М. С. Булига</i> ПРОБЛЕМА ОЦІНКИ ДОКАЗІВ ТА ЇХ ДОПУСТИМОСТІ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ	165
---	-----

<i>А. С. Бурлаченко</i> ПОТЕРПІЛИЙ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ ДОКАЗУВАННІ	169
---	-----

<i>А. М. Гольонко, А. С. Карпенко</i> ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ	172
---	-----

<i>В. В. Кондратьєв</i> ПРИВЕДЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У ВІДПОВІДНІСТЬ ЗІ СТАНДАРТАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	175
---	-----

Д. В. Конорчук

ЗАСАДА ДИСПОЗИТИВНОСТІ ЯК ВІЛЬНА МОЖЛИВІСТЬ
ОБРАННЯ СПОСОБУ ПОВЕДІНКИ ДЛЯ ЗАХИСТУ
В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ 179

О. В. Нарожна

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ
НА ОБ'ЄКТІ АРХЕОЛОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ
В УМОВАХ ВІЙНИ 182

Я. В. Польовий

РЕГУЛЮВАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
ЗА ПОРУШЕННЯ ПОРЯДКУ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ
ЗА ДОСВІДОМ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН 186

Д. А. Постна

СЛІДЧИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ У ЖИТЛІ ЧИ ІНШОМУ ВОЛОДІННІ
ОСОБИ 189

Г. В. Різник

ПОВАГА ДО ЛЮДСЬКОЇ ГІДНОСТІ ЯК ОСНОВОПОЛОЖНА
ЗАСАДА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ 193

Н. В. Савицька

БАНГАЛОРСЬКІ ПРИНЦИПИ ПОВЕДІНКИ СУДДІВ
ЯК МІЖНАРОДНИЙ СТАНДАРТ У РЕАЛІЗАЦІЇ
ВНУТРІШНЬОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ СУДДІ
АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ В УКРАЇНІ 196

С. О. Савчук

ПРОБЛЕМИ ОСКАРЖЕННЯ ЗАТРИМАННЯ ПІД ЧАС
ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ 199

О. В. Шевчук

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ
ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ:
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ 202

СЕКЦІЯ IV

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ, КРИМІНАЛІСТИКИ ТА СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Л. Г. Бзова

*PhD, асистент кафедри процесуального права
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича*

РОЛЬ МЕТОДОЛОГІЇ ТА ПОРІВНЯЛЬНОГО ПРАВознавства у сфері кримінального права ТА ПРОЦЕСУ

Методологічна проблема не була повною мірою присутня в кримінально-правових дослідженнях. Таке нехтування можна пояснити необґрунтованим переконанням, що ці аспекти занижені в предметних питаннях, які вони розглядають. Це відбувається, наприклад, коли без попередньої контекстуалізації порівняльне право використовується для розробки та обґрунтування теорії, потенційно застосовної до кримінального права та процесу.

Методологія має забезпечити комплексний розвиток кримінально-процесуальної науки, раціональне застосування раніше отриманих результатів, вироблення нових науково обґрунтованих теоретичних положень, а також пропозицій і рекомендацій, спрямованих на вдосконалення кримінального процесуального законодавства та практики його застосування [1, с. 18]. Серед основних тенденцій розвитку методології виокремлено проблематику методологічної оптики та процес методологування, який має індивідуальний характер і полягає у використанні методологічних принципів, підходів та методів.

З одного боку, завдання, яке виконує догматика, полягає в оцінці сумісності чинного кримінального закону з нормативною структурою суспільства, а з іншого боку, порівняння передбачає оцінку, то варто запитати про те, який гносеологічний зв'язок іс-

нує між порівняльним правознавством і правокримінально-кримінальною догматикою. Незалежно від конкретної мети, яку переслідує юридичне порівняння – спрямовувати законодавця реформи чи суддю – воно обов’язково передбачає розміщення аналізованої інституції, норми чи проблеми в правовому та культурному контексті. Коротко кажучи, якщо об’єкт визначає метод і метод не обмежується (відтворенням) іноземної норми, то обов’язково збагачується його наближенням до національної доктрини.

Порівняльне правознавство – це важке випробування. Насамперед тому, що це не автономна наука. Саме призма вивчення об’єкта виправдовує порівняння. Оскільки вона походить від об’єкта, вона не може існувати в однині. Порівнювати – значить також ставити цілі власному дослідженню. Саме припускати їх, ризикувати бути розкритикованими тими, хто вважає дослідження передбачень науковою фантастикою, далекою від наукової строгості.

Сутність методології у сфері порівняльного кримінального права полягає в застосуванні широко спектру методологічного інструментарію, що дозволяє отримати нові знання про деякі об’єкти чи предмети, а також доповнити вже існуючі знання і встановити їх системний характер, логічність та евристичність. Нехтування цими правилами позбавляє наукове дослідження новаторської складової та має декларативний характер [2, с. 92]. Між іншим, першочерговим завданням будь-якого наукового дослідження є встановлення наукових методів, котрі кореспондують сутність явища, що вивчається, та забезпечують вироблення нового знання

Предмет науки кримінального права та процесу є неоднорідним, тому стверджувати про існування провідного методу недоречно. Більшість науковців погоджується із тим, що кримінально-правовим дослідженням притаманно використання комплексу методів, які вдосконалюються з огляду на предмет і специфіку дослідження. В межах науки кримінального права та процесу при вивченні різних об’єктів можуть використовуватися різні методи, обрання яких зумовлене цілями, завданнями, предметом конкретного дослідження.

Наука кримінального права та процесу вимагає наявності таких видів методології як законодавча та юрисдикційна методології [3]. Законодавча методологія передбачає розробку текстів, які відповідають певній нормативній потребі, з метою отримання результатів, які шукаються в даній галузі та суспільстві. Юрисдикційна методологія стосується більш конкретно підготовки та практики професіоналів судової практики в найрізноманітніших її формах.

Отже, дослідження поза нормами, правилами, юридичними концепціями та інститутами необхідне, тому що компаратист повинен стати фахівцем з методів, закономірностей зрозумілості та конфліктів між парадигмами в соціальних науках загалом, якщо він чи вона хоче по-справжньому пояснити знання права в різних країнах. Звичайно, ці методи, схеми і парадигми, у свою чергу, укладені в «теоретичну» матрицю і, крім того, компаратист повинен розуміти теоретичні аспекти права і як юрист в рамках власної системи, і як дослідник, який залишив свою модель права. Але саме в цьому полягає взаємозв'язок порівняльного правознавства та методології.

Література

1. Алєнін Ю., Мурзановська А. Проблеми методології науки кримінального процесуального права. Право України, 9/2019. С. 17–30 URL: https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravo_2019_9/
2. Янчук Н. Д. Методологія порівняльного кримінального права: нові парадигми та перспективи. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідорєнка, № 2 (2022). С. 89–98 URL: <https://luhbulletin.dnuvs.ukr.educa-tion/index.php/main/article/view/79/75>
3. F. Gény, Science et technique en droit privé positif. Nouvelle contribution à la critique de la méthode juridique, Librairie de la Société du Recueil Sirey, t. IV, n° 302.

М. С. Булига

студ. 3 курсу, спеціальність «Право»,

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

*Науковий керівник: д. ю. н, проф. кафедри кримінального права,
кримінального процесу та криміналістики О. М. Миколенко*

ПРОБЛЕМА ОЦІНКИ ДОКАЗІВ ТА ЇХ ДОПУСТИМОСТІ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Демократичність та верховенство права, як базисні засади функціонування нашої країни, повинні дотримуватись в усіх сферах державного і громадського життя. Особливу роль це відіграє у кримінальному судочинстві, де гарантією справедливості виступає чітке та неухильне дотримання процесуальних норм. Визначальними у з'ясуванні ключових обставин справи та винесенні суддею законного рішення є докази й, враховуючи їх важливість, законодавець ввів положення, щодо їх допустимості та належності. Досить часто питання щодо оцінки доказів пов'язується саме зі стадією судового розгляду, однак, воно має суттєве значення і на стадії досудового розслідування.

Актуальність даної теми пов'язана з тим, що на практиці досить часто порушуються основні права і свободи громадян саме через проблеми в оцінці доказів, адже Кримінальний процесуальний кодекс (далі – КПК України) чітко не окреслює ані критерії допустимості доказів, ані коло суб'єктів та їх повноваження. Тому вважаємо за необхідне дослідити поняття доказів, вимоги до них та розкрити певні проблемні аспекти, які виникають у цій сфері.

Для початку необхідно зазначити, що прийнятий у 2012 році КПК України був досить прогресивним нормативно-правовим актом, адже в ньому, поряд зі значною кількістю нововведень було об'єднано і створено окремих розділ, присвячений доказам і доказуванню. Було надано формальне визначення доказам, відповідно до якого “доказами в кримінальному провадженні є фактичні дані, отримані у передбаченому цим Кодексом порядку, на підставі яких слідчий, прокурор, слідчий суддя і суд встановлюють наявність